

Sygn. akt III Ca 378/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący	SSO Ewa Adamczyk SSO Zofia Klisiewicz (sprawozdawca) SSO Agnieszka Skrzekut
Protokolant	insp. Jadwiga Sarota

po rozpoznaniu w dniu 8 września 2016r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko E. S. i małoletniej G. S. reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową K. B.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Rejonowego w Nowym Targu

z dnia 4 lutego 2016 r., sygn. akt I C 610/14

oddala apelację.

Agnieszka Skrzekut Ewa Adamczyk Zofia Klisiewicz

Sygn. akt III Ca 378/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4.02.2016r. (sygn. akt I C 610/14) Sąd Rejonowy w Nowym Targu pozbawił wykonalności do wysokości 4 955 USD tytuł wykonawczy w postaci punktu 14 pisemnej ugody małżeńskiej zawartej w dniu 6.02.2007r. między K. S., a M. S. w zakresie utrzymania małoletnich dzieci E. S. i G. S., która stanowiła integralną część orzeczenia Sądu Osiemnastego Okręgu Sądowego w okręgu DU Page, Illinois USA z dnia 20.02.2007r., sygn. akt. 2006D 1795 (pkt I), w pozostałej części powództwo oddalił (pkt II) i zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 1 440 zł, w tym kwotę 617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt III).

Sąd Rejonowy ustalił, że postanowieniem z dnia 31.05.2010r. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu w sprawie do sygn. akt. I Co 90/09, nadał klauzulę wykonalności pkt 14 pisemnej umowy małżeńskiej zawartej w dniu 6.02.2007r.

między K. S., a M. S. w zakresie utrzymania małoletnich pozwanych, która to umowa stanowiła integralną część orzeczenia Sądu Osiemnastego Okręgu Sądowego w okręgu DU Page, Illinois USA z dnia 20.02.2007r., sygn. akt 2006D 1795. Z kolei postanowieniem z dnia 13.11.2010r. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu stwierdził wykonalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pkt 14 w/w umowy małżeńskiej. Pozwani w dniu 30.07.2010r. złożyli do Komornika Sądowego w Nowym Targu Rafała Buśko wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko M. S., którego celem było wyegzekwowanie od dłużnika (powoda) zaległych alimentów w wysokości 1 000 USD płatnych miesięcznie za okres od września 2008r., tj. w łącznej kwocie 22 045 USD i dalszych od 1.08.2010r. po 1 000 USD miesięcznie, płatnych do dnia 10 każdego miesiąca. Wierzyciele (pozwani) załączyli do wniosku postanowienie Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 13.11.2010r. stwierdzające wykonalność na terenie Rzeczypospolitej Polskiej punktu 14 pisemnej umowy małżeńskiej zawartej w dniu 6.02.2007r. oraz postanowienie Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 31.05.2010r. o nadaniu klauzuli wykonalności punktowi 14 w/w umowy małżeńskiej. W dniach 10.05.2010r., 7.06.2010r., 16.08.2010r., 20.09.2010r. i 12.11.2010r. powód przekazał na konto matki małoletnich pozwanych tytułem alimentów łączną kwotę 4 955 USD.

W oparciu o powyższe Sąd Rejonowy uznał, iż wpłaty, jakich dokonał powód po dacie 31.05.2010r. należy zaliczyć do „zdarzeń” o których jest mowa w treści art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., a z którymi przepisy prawa materialnego łączą wygaśnięcie zobowiązań, albo które powodują niemożność egzekwowania świadczeń wynikających z tytułu egzekucyjnego. Wobec faktu, że pozwani otrzymali od powoda kwotę 4 955 USD tytułem alimentów i nastąpiło to już po powstaniu tytułu egzekucyjnego, a składając wniosek o wszczęcie egzekucji, jak i w trakcie jej trwania, nie ograniczyli swojego roszczenia, Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, iż roszczenie powoda zasługuje na uwzględnienie częściowo, a tym samym należy pozbawić wykonalności tytuł wykonawczy w zakresie kwoty 4 955 USD, zaś w pozostałym zakresie, tj. co do kwoty 45 USD, roszczenie powoda zdaniem Sądu I instancji należało oddalić.

Na marginesie Sąd Rejonowy stwierdził, że w niniejszym postępowaniu nie jest rzeczą Sądu ocena, czy uiszczona przez powoda kwota wynikająca ze świadczenia alimentacyjnego podlega zaliczeniu na należność główną czy też odsetki.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na zasadzie art. 98 k.p.c.

Powyższy wyrok zaskarżyli apelacją pozwani w zakresie pkt I co do kwoty 3 000 USD oraz w zakresie pkt III w całości, zarzucając naruszenie:

1. art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie na skutek błędnego przyjęcia, że w przedmiotowej sprawie zrealizowane zostały przesłanki wskazane w tym przepisie, umożliwiające powodowi wystąpienie z żądaniem pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego,

2. art. 233 § 1 k.p.c. przez dowolną i powierzchowną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, jak również brak jego wszechstronnego rozważenia, polegające na błędnym przyjęciu, że pozwani nie uwzględnili we wniosku egzekucyjnym zaległych rat alimentacyjnych zapłaconych przez powoda przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego, tj. kwoty 1 955 USD.

Wskazując na powyższe, pozwani wnieśli o zmianę wyroku w zaskarżonej części przez oddalenie powództwa także co do kwoty 3 000 USD i zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Wnieśli nadto o zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż podniesione w niej zarzuty okazały się bezzasadne.

W sprawie nie zaszyły uchybienia skutkujące nieważnością postępowania, a których wystąpienie sąd odwoławczy ma obowiązek rozpatrzyć z urzędu - art. 378 § 1 k.p.c.

Sąd Rejonowy dokładnie przeprowadził postępowanie dowodowe i dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które w zasadzie były niesporne. Sporna była tylko ocena prawna dokonanych przez powoda wpłat. Sąd Okręgowy w całości akceptuje te ustalenia, albowiem jednoznacznie wynikają z zebranego w sprawie materiału dowodowego. Ujawnione dowody zostały ocenione z uszanowaniem granic swobody przyznanej organowi orzekającemu, bez jakiegokolwiek naruszenia zasad logiki czy doświadczenia życiowego. Taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 § 1 k.p.c.

Podnieść w tym miejscu należy, że chociaż pozwani w apelacji zarzucili zaskarżonemu wyrokowi naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c., tym niemniej poza głośnym stwierdzeniem, że Sąd ocenił materiał dowodowy w sposób dowolny i powierzchowny, bliżej nie wskazali, na czym naruszenie to miałyby polegać.

Również ocena prawna stanu faktycznego sprawy zasługuje na aprobatę, z wyjątkiem stwierdzenia przez ten Sąd, że w tym postępowaniu nie jest rzeczą Sądu ocena, czy uiszczona przez powoda kwota wynikająca ze świadczenia alimentacyjnego podlega zaliczeniu na należność główną czy też odsetki. Nie ma racji Sąd Rejonowy uchylając się od zajęcia stanowiska w tym zakresie, bowiem jest to okoliczność przesądzająca w tej sprawie.

Zdaniem Sądu Okręgowego, wpłacone przez powoda kwoty w łącznej wysokości 3 000 USD pozwani nie mogli zaliczyć na odsetki, bowiem te nie wynikają z treści tytułu wykonawczego, o czym będzie mowa poniżej.

W ocenie Sądu Okręgowego zarzut naruszenia art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. również jest nietrafny. Zgodnie z treścią tego przepisu ustawy dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne.

W doktrynie i w orzecznictwie wskazuje się, że do zdarzeń, wskutek których zobowiązanie wygasło, zalicza się m.in. wykonanie zobowiązania. Z treści art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., w którym jest mowa o „zdarzeniu, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane”, wynika, że ustawodawca miał na myśli wyłącznie zdarzenia o charakterze materialnoprawnym. Chodzi przy tym o te zdarzenia, które nastąpiły po powstaniu tytułu egzekucyjnego bądź po zamknięciu rozprawy w wypadku orzeczenia sądowego (por. T. Ereciński, Komentarz do art.840 k.p.c. [w:] Ereciński T.(red.), Pietrzykowski H., Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom V. Postępowanie egzekucyjne, Wolters Kluwer 2016).

Tytułem wykonawczym, o którego częściowe pozbawienie wykonalności wniósł powód, jest pkt 14 pisemnej umowy małżeńskiej zawartej w dniu 6.02.2007r. między K. S., a M. S. w zakresie utrzymania małoletnich dzieci E. S. i G. S., która stanowi integralną część orzeczenia Sądu Osiemnastego Okręgu Sądowego w okręgu DU Page, Illinois USA z dnia 20.02.2007r. – sygn. akt. 2006D 1795. Z treści tego punktu umowy wynika, iż M. S. będzie płacił K. S., każdego 10-go dnia miesiąca lub wcześniej kwotę 1 000 USD miesięcznie na utrzymanie dwójki małoletnich dzieci stron tej umowy, a wszelkie płatności będą dokonywane bezpośrednio K. S..

Jak już wyżej podano w sprawie nie było sporne, iż powód dokonał wpłat w łącznej wysokości 4 955 USD na rzecz pozwanych w dniach 10.05.2010r., 7.06.2010r., 16.08.2010r., 20.09.2010r. i 12.11.2010r.

Zasadniczy zarzut apelacji, kluczowy dla rozstrzygnięcia, koncentrował się natomiast na kwestii dopuszczalności zaliczenia przez pozwanych wpłaty kwoty 3 000 USD na zaległe odsetki od roszczenia głównego, co zdaniem apelujących przemawiało za bezzasadnością żądania powoda częściowego pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego na tej podstawie. Poglądu tego Sąd Okręgowy nie podziela.

Należy bowiem przede wszystkim podkreślić, iż aby dane roszczenie mogło być egzekwowane, musi po pierwsze istnieć odpowiedni tytuł, z którego uprawnieni dane roszczenie wywodzą, a po drugie roszczenie to winno być wymienione we wniosku egzekucyjnym. Tymczasem ani z tytułu wykonawczego w niniejszej sprawie (tj. pkt 14 umowy małżeńskiej z

dnia 6.02.2007r. zawartej między M. S., a K. S. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności), ani też z wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego z dnia 14.07.2010r. nie wynika, by pozwani mieli tytuł i domagali się prowadzenia egzekucji zaległych alimentów łącznie z odsetkami. Wnosili bowiem jedynie o wyegzekwowanie zaległych alimentów w wysokości 1 000 USD płatnych miesięcznie za okres od września 2008r., tj. w łącznej wysokości 22 045 USD i dalej na przyszłość od 1.08.2010r. po 1 000 USD miesięcznie. Wynika to również z ich twierdzeń w uzasadnieniu apelacji. Nie mają natomiast racji apelujący twierdząc, że oczywistym jest, iż mając na uwadze ogólne regulacje dotyczące zobowiązań pieniężnych, byli oni uprawnieni na podstawie art. 481 k.c. do naliczania powodowi odsetek wynikających z nieterminowego realizowania przez niego swojego zobowiązania. Nic bowiem nie stało na przeszkodzie, aby w zawartej umowie małżeńskiej w zakresie utrzymania małoletnich E. S. i G. S. zawrzeć postanowienie o odsetkach za opóźnienie w spełnieniu świadczenia.

Skoro zatem pozwani nie mają tytułu na podstawie którego mogliby egzekwować odsetki, w tym odsetki ustawowe, to nie mogli otrzymanej w toku egzekucji kwoty w wysokości 3 000 USD zaliczyć na poczet tych odsetek, a powoływanie się przez nich w apelacji na treść art. 481 k.c. nie może odnieść zamierzonego skutku. Okoliczność, że z treści tego przepisu ustawy wynika, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, oznacza tylko tyle, że wierzyciel może domagać się zasądzenia takich odsetek w tytule egzekucyjnym, ale dopóki tego nie uzyska nie może ich egzekwować, a tym samym w postępowaniu egzekucyjnym zaliczać wpłat na poczet świadczenia, nie wynikającego z tytułu będącego podstawą egzekucji.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c.

Agnieszka Skrzekut Ewa Adamczyk Zofia Klisiewicz